

Методологија научног истраживања

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Нема.

Циљ предмета

Оспособљавање студената за обављање самостално научно истраживање у разним информационим институцијама (библиотека, музеј, архива), да упознају и што ефикасније користе разне стручне публикације, да самостално састављају и напишу научну публикацију.

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да врши самостално и ефикасно научно истраживање у разним библиотекама, архивима, музејима, да самостално пише научну публикацију из области књижевности, лингвистике, фолклора и историје културе.

Садржај предмета

Теоријска настава: Појам науке, научне информације. Информациони центри (библиотеке, музеји, архиви). Типови, структура библиотеке. Каталогзи. Структура и типологија публикације. Студија, есеј, приказ/критика. Монографија. Стручни часопис. Библиографија. Читање научних текстова. Технике обраде садржаја: анотације, реферати. Цитирање. Одреднице, кључне речи, резиме. Избор теме, наслов научног рада. Структура, стил и језик научног рада. Одбрана и публиковање научног рада. Библиометрија, критеријуми вредновања научних публикација.

Практична настава: Студенти путем вежбе и израде краћег стручног рада практично развијају способност за самосталан научни рад. Самостално (уз помоћ наставника) планирају тему, наслов и структуру рада, траже и сакупљају научне публикације, читају поједине научне текстове, пишу белешке, кључне речи, резимеа, цитирају и састављају научни/стручни рад.

Литература

Boeglin, Martha: *Akademsko pisanje korak po korak*. Novi Sad, Akademska knjiga, 2010.

Eco, Umberto: *Hogyan írjunk szakdolgozatot?* Budapest, Kairosz, 1996.

Fülöp Géza: *Az információ*. Kolozsvár, Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2001.

Khun, Thomas S.: *A tudományos forradalmak szerkezete*. Budapest, Osiris, 2000.

Kleut, Marija: *Naučno delo od istraživanja do štampe*. Novi Sad, Akademska knjiga, 2008.

Majoros Pál: *A kutatásmódszertan alapjai*. Budapest, Perfekt,

Rétfalvi Gábor: *Információforrások*. Szombathely, Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola, 1998.

Ungváry Rudolf–Vajda Erik: *Könyvtári információkeresés*. Budapest, Typotex, 2002.

Методичке иновације и развијање компетенција на часу матерњег језика

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: -

Циљ предмета: Упознавање савремених метода у методици наставе. Теоријски аспекти предмета и наставе као процеса.

Исход предмета: Усавршавање наставног кадра за рад у основним и средњим школама и у образовању одраслих. Припрема студената за педагошко истраживање, планирање, развој, прихватање нове технологије.

Садржај предмета

Теоријска настава: Подручја и ситуације развоја компетенције. Подручја и методе развоја компетенције матерњег језика. Искуства и поуке мерења компетенције. Промена парадигме у књижевном васпитању и образовању. Реформе наставе књижевности (доживљајно усмерена настава књижевности, час књижевности као херменеутичка ситуација, медијаморфоза унутар школе итд.). Мултидисциплинарност у настави књижевности, међупредметна корелацији. Нови програми, виртуелни светови и дигитални језик. Развијање језичке и књижевне креативности. Појам способности разумевања текста, вредновање усменог и писменог изражавања. Процес читања. Развијање вештине читања. Развијање критичког размишљања помоћу читања и писања. Рад са надареном децом. Инклузивна настава. Уџбеници и степени медијаморфозе. Ваннаставне активности: педагогија музеја, библиотека, библиотерапија.

Практична настава: Интерактивне и коперативне технике, пројект метода, портфолио, ИКТ у настави. Вежбе саморазвоја. Стратегије и методе читања. Мерења разумевања прочитаног и вештине писменог изражавања код нас и у иностранству. Разумевање текста – традиционалне и модерне вежбе. Традиционалне и коперативне вежбе за вежбање усменог и писменог изражавања. Састављање и вредновање савременог теста.

Литература

Fenyő D. György szerk: *Hézagpótlás: A kortárs magyar irodalom tanítása*. Budapest, 2010.

Nagy Attila: *Az olvasás esszétantárgyi feladat*. Savaria University Press, Szombathely, 2011.

Nagy Czirok Lászlóné–Kárácz Péter: *Tudástérképek II*. APC Stúdió, 2012.

Petőfi S. János–Benkes Zs.: *Multimediális szövegek megközelítései*. Pécs, Iskolakultúra, 2002.

Pletl Rita szerk.: *Az anyanyelvoktatás metamorfózisa*. Scientia, Kolozsvár, 2008.

Wolf Emőke: *Hogyan taníts interaktív táblával? Módszergyűjtemény*. Humán Műhely Bt., 2011.

Теорија књижевности и филмска култура

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Предмет има циљ да омогући стицање знања о основним теоретским проблемима књижевности и филма. филмског адаптирања.

Исход предмета

Стицање нових спознаја у сфери теорије књижевности, и филмске културе. Предмет је веома успешан у развијању не само књижевне и филмске него и компаративне сензибилности.

Садржај предмета

Теоријска настава: Теоријски аспекти односа књижевности и филма. Формалне теорије о књижевности и филму. Лотман. Борис Ајхенбаум: *Књижевност и филм*. Жерар Женет: *Металепсис*. Психоанализа у теорији о књижевности и у тумачењу филма. Третирање теме у феминистичком дискурсу; женска фигура. Постструктурализам: културлана и политичка значења тела. Теоријска интерпретација књижевног дела и филмске адаптације. Филмска сензитивност књижевних жанрова: визуалне поетике и филмске технике писања. Паралелна монтажа као књижевна појава. Елиптичка структура. Перспектива и фокализација. Простори интертекстуалности.

Практична настава: Ласло Раноди, Габора Боди, Карољ Мак и мађарска књижевност. Адаптације дела Д. Костолањија, М. Месеља, П. Естерхазија. Поетика романа Ласла Краснахоркаија и филмска дела Беле Тара итд. Читање одломке сценарија и литерарног дела, које је послужио као основица филма. Читање теоријских текстова и критичких приказа. Приказивање, анализа и интерпретација адаптација.

Литература.

Balázs Béla: *A látható ember. A film szelleme*. Budapest, 1984.

Bíró Yvette: *Profán mitológia. A film és a mágikus gondolkodás*. Budapest, 1999.

Gács Anna–Gelencsér Gábor szerk.: *Film és irodalom egymásrahatása*. Budapest, 2000.

Gelencsér Gábor: *A Szerelem és a hetvenes évek magyar filmművészete*. Metropolis 1999/3.

Genette, Gérard: *Metalepszis. Az alakzattól a fikcióig*. Budapest 2006.

Irodalom és film. Nagy Világ. Tematikus szám. 2006/8.

Kovács András Bálint: *A film szerint a világ*. Budapest, 2002.

Margócsy István: *Az irodalmias filmcsinálás hátulütői*. Metropolis. 1997/1.

Nemes Nagy Ágnes: *Jókai Móric bánata. Metszetek*. Budapest, 1982.

Мађарска лирика после 1948. године

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: завршене основне студије

Циљ предмета: Упознавање са лирским канонима и дискурсима мађарске поезије почев од 1948. године и интерпретација лирских текстова из овог раздобља.

Исход предмета : Упознавање са одређујућим токовима мађарске поезије почев од 1948. године. Савладавање најважније стручне литературе и стечено искуство у интерпретацији књижевних текстова из овог раздобља.

Садржај предмета

Теоријска настава: Послератна ситуација четрдесетих година 20. века: нова парадигма или наставак предратне парадигме? Полифонија мађарске књижевности после завршетка II светског рата. Мађарска књижевност ових година у контексту новијих токова светске књижевности. Појам „трогодишње књижевности“. Ставови и очекивања књижевне политике од 1948. Књижевне појаве и последице идеолошког манипулисања мађарске књижевности. Писци и песници изван канона. Поезија Шандора Вереша. Књижевни часопис „Újhold“ и околина часописа. Песници око овог часописа (Јанош Пилински, Агнеш Немеш Нађ). Преокрет у поезији Ђуле Иљеш. Традиција и наследници Иљешеве поезије. Исповест и „колективни субјективизам“ у поезији. Поетика „дуге песме“ (Ласло Нађ). Лирски модел поезије Ференца Јухаса. Политичка поезија: да или не? Прекид традиције политичке поезије и новији покушаји. Иронични дискурс поезије Ђерђа Петрија. Оживљавање традиције: политички дискурс у најновијој мађарској поезији.

Практична настава: Проучавање ставова књижевне политике од 1948. г. и књижевних текстова овог раздобља. Уз дијалог са студентима савладавање критичког односа према одређеним књижевним текстовима писаним у духу или насупрот идеолошког канона.

Литература:

Bodnár György: *Juhász Ferenc*. Budapest, Balassi Kiadó, 1993.

Bori Imre *huszonöt tanulmánya a XX. századi magyar irodalomról*. Újvidék, Forum, 1985.

Lengyel Balázs: *Az összes Pilinszky. = Visszatérés*. Pécs, Jelenkor, 1990, 30-38.

Jánosi Zoltán: *Nagy László mitológikus költői világa*. Miskolc, Felsőmagyarország Kiadó, 1996.

Radnóti Sándor: *Mi az, hogy beszélgetés? Bírálatok*. Budapest, Magvető Könyvkiadó, 1988.

Schein Gábor: *Poétikai kísérlet az Újhold költészetében*. Budapest, Universitas Kiadó, 1998.

Tolcsvai Nagy Gábor: *Pilinszky János*. Pozsony, Kalligram Kiadó, 2002.

Савремене тенденције мађарских мањинских књижевности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета: Упознавање савремених тенденција и најновијих дела мађарских књижевности који егзистирају као књижевности мађарске мањине у Румунији, Словачкој, Украјини, Хрватској, Словенији и Војводини. Ове књижевности имају свест о специфичном идентитету, поседују сопствене институције, издаваштво, часописе и посебну вредносну хијерархију и карактеристичне мултикултуралне узајамне везе.

Исход предмета: Истраживањем дела долазимо до сазнања о поетским и језичким специфичностима ових књижевности, о културном и регионалном идентитету, о сукобу традиционалних и модерних литерарних форми као и о тежњи интеграције у водеће токове савремене књижевности.

Садржај предмета

Теоријска настава: Појам мањински књижевности, однос регије и културног центра. Регионални идентитет, културни идентитет, традиционално и савремено схватање улоге књижевности. Осврт на настанак и историју мањинских књижевности, историјски и културни аспекти. Савремено сагледавање историје у мађарској књижевности у Румунији: Иштван Силађи, Жолт Ланг. Песничка остварења ироније: Ференц Ковач Андраш, Денеш Орбан Јанош. Форме ироније у романима Лајоша Грендела. Песних авангарде: Арпад Тожер. Традиција и интернет-култура у Украјини: Карољ Бала Д., Ева Берницики, Ласло Вари Фабијан Мађарска књижевност у Хрватској некад и данас. Сарадници часописа „Муратај“ у Словенији и ареално схватање књижевног окружења. Савремене тенденције мађарске књижевности у Војводини. Интеркултурални говор, специфичности сукоба традиција и савремених форми мањинских култура.

Практична настава: Компаративна анализа књижевних дела мађарског језичког подручја.

Литература

Bányai János: *Mit viszünk magunkkal?* Forum, Újvidék, 2000.

Bence Erika: *Másra mutató műfajolvasás.* Napkút, Budapest, 2009.

Elek Tibor: *Árnyékban és fényben.* Kalligram, Pozsony, 2007.

Görömbei András: *Nemzetiségi magyar irodalmak az ezredvégen.* Debrecen, 2000.

Kontra Ferenc: *Horvátország magyar irodalma.* HunCro, Eszék, 2011.

Pécsi Györgyi: *Kányádi Sándor.* Kalligram, Budapest, 2003.

Szirák Péter: *Grendel Lajos.* Kalligram, Pozsony, 1995.

Toldi Éva: *A múltreprezentáció lehetőségei.* Forum, Újvidék, 2009.

Мађарска књижевност 19. века са образовним моделима

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета: Проучавање историје мађарске књижевности 19. века са аспекта подучавања матерњег језика. Анализа интерпретативних могућности процеса, појава и текстова мађарске књижевности 19. века у процесу образовања. Примена корелативног, интерактивног образовног модела на мађарску књижевност 19. века. Преглед мултимедијалних могућности. Откривање могућности мултикултуралних и вишејезичких педагошких модела.

Исход предмета: Постизање рутине и способности у примени интерпретацијских могућности и педагошких модела мађарске књижевности 19. века. Разумевање књижевног наслеђа и препознавање његове улоге у подучавању матерњег језика. Препознавање корелација између књижевног наслеђа и савремене књижевности – њихова примена у образовању. Схватање значаја књижевног наслеђа с аспекта разумевања садашњости.

Садржај предмета

Теоријска настава: Деструкција у књижевности. Дискурзивни аспект анализе књижевних епоха, процеса и стилова. Презентовање прошлости у књижевности: историјска наратива. Културноисторијски аспекти у разумевању мађарских књижевних текстова 19. века. „Мелодије које се нису чуле” у књижевном тексту. Слика у књижевном тексту. Књижевне појаве у интердисциплинарном миљеу. Поновно писање мађарске књижевности 19. века у најновијој мађарској књижевности. Мађарска књижевност 19. века на филмском платну. Стара књижевност – дигитална књижевност.

Практична настава: Израда интердисциплинарних модела разумевања мађарске књижевности 19. века. Израда мултимедијалних образовних модела. Интерпретације и презентације текстова. Компаративне анализе текстова.

Литература

Assman, Jan: *A kulturális emlékezet*. Atlantisz, Bp., 1999

Fűzfa Balázs: *A másik irodalom I–IV*. Életünk, 2002/6, 2002/9, 2004/3, 2004/6

Fűzfa Balázs: *Mentés másként*. Pont Kiadó, Bp., 2012

Jeney Éva–Szegedy-Maszák Mihály szerk.: *A kultúra átváltozásai. Kép, zene, szöveg*. Balassi, Bp., 2003

Kulcsár-Szabó Ernő–Szirák Péter szerk.: *Történelem, kultúra, medialitás*. Balassi, Bp., 2003

Man, Paul de: *Az olvasás allegóriái*. Ictus – JATE, 1999. [Ua. Magvető, Bp., 2006]

Nemes Péter: *Dekonstrukció és romantika*. Kijárat, Bp., 2004

Szegedy-Maszák Mihály–Hajdu Péter szerk.: *Romantika: világkép, művészet, irodalom*. Osiris, Bp., 2001

Реченице говора

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Да би студенти што боље упознали реченичне структуре и врсте које се јављају у говору, односно да би могли да вреднују њихову комуникацијску улогу.

Исход предмета

Способност препознавања структура и врста реченице у говору и вредновања њихове комуникацијске улоге

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Реченице потпуне структуре. 2. Реченице непотпуне структуре. 3. Нерашчлањене реченице. 4. Изјавне реченице 5. Узвичне реченице 6. Императивне реченице 7. Упитне реченице 8. Одговори на питања 9. Промена функције реченица 10. Инконгруенција. 11. Испреплетене реченице 12. Незавршене реченице

Практична настава: Анализа реченица разних функција и структура које се јављају у говору. Синтеза реченица према одређеним говорним ситуацијама

Литература

É. Kiss Katalin–Kiefer Ferenc–Siptár Péter szerk.: *Új magyar nyelvtan*, Bp., 1998., Osiris

Fillmore, Charles J.: *A nyelvészet mint a beszédelemzés eszköze*. In. Síklaki István: *A szóbeli befolyásolás alapjai I.*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1990., 90–108.

Haader Lea: *A mondatátszövődés a nyelvhasználat szemszögéből*, Magyar Nyelvőr, 122. évf., 318–324.

Kelemen József: *A mondatokról*, = Nyelvtani Tanulmányok, Budapest, 1961. 103–114.

Pléh Csaba: *A mondatmegértés a magyar nyelvben*, Budapest., 1998., Osiris

Pléh Csaba–Terestyéni Tamás: *Beszédaktus – kommunikáció – interakció*, Bp., 1979.

Pléh Csaba–Síklaki I.–Terestyéni Tamás: *Nyelv, Kommunikáció, cselekvés*, Bp., 2001., Osiris

Radics Katalin–János László szerk.: *Dialógus és interakció*, Budapest, 1980.

Simonyi Zsigmond: *A hiányos mondatok*, Nyelvtudományi Közlemények XXV., 1-18.

Szikszaíné Nagy Irma szerk.: *Szövegmondat-összetevők lehetséges lineáris elrendezéseinek elemzéséhez*, Debrecen, 1999., Kosuth Lajos Tudományegyetem

Дневник, животопис, аутобиографија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Упознавање најважнијих теорија о аутобиографији и сродним жанровима (дневник, животопис, мемоар, конфесија), преглед настанка аутобиографских жанрова у европској и мађарској књижевности, анализа, упоређивање аутобиографских списа раног новог века и оних аутобиографских дела која су настала после конституисања аутомне, модерне књижевности.

Исход предмета: Познавање теорија о аутобиографским жанровима, поседовање метода за тумачење различитих типова аутобиографског писања (тумачење его-докумената) насталих у различитим периодима европске културе.

Садржај предмета

Теоријска настава: Преглед новијих теорија о аутобиографији и њему сличним субјективним жанровима (Дилтај, Фројд, Лакан, „аутобиографски пакт“ Филипа Лежена, аутобиографија као „defacement“ (Пол де Ман). Историја аутобиографије: појам *persone* у римској традицији. Исповести Светог Августина. Конституисање индивидуума у средњем веку. Почети мађарског аутобиографског писања: животописи, дневници, субјективне белешке аристократских породица у 17. и 18. века. Религијски и репрезентативни извори самообликовања приповедача у аутобиографијама Јаноша Кемења и Миклоша Бетлена. Имитација Исповести Светог Августина у латинском делу Ф. II Ракоција: *Confessiones*. Религиозни радикализам Кате А. Бетлен. Промена у парадигми аутобиографског писања: Конфесије Жан Ж. Русоа. Мемоари Џ. Касанове. Аутобиографија у облику романа: Ференц Казинци о свом робовању у Куфштајну. Анализа модерних и постмодерних аутобиографских романа чији је приповедач стварна или фиктивна историјска личност.

Литература

Abott, H. Porter: *Önéletírás, autográfia, fikció*, Helikon, 2002/3, 286-304.

Bitskey István: *História, emlékirat, önvallomás*, Akadémiai, Bp., 1987.

Gurevics, Aron: *Az individuum a középkorban*, Bp., Atlantisz, 2003.

Lejeune, Philippe: *Önéletírás, élettörténet, napló*, L'Harmattan, Bp., 2003.

Man, Paul de: *Az önéletrajz mint arcrongálás*, Pompeji 8 (1997), 93–107.

Nagy Péter: *Bethlen Miklós és Önéletírása*, ItK, 1994/4, 445–478.

Németh László: *Sziget Erdélyben, = Az én katedrám*, Bp., 1983., 136–169.

Tóth Zsombor: *A koronatanú: Bethlen Miklós*, Debrecen, Egyetemi Kiadó, 2007.

Дигиталне методе у настави језика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета

Упознавање студената са основним појмовима електронског учења, дигиталних метода у настави, информативно-комуникативних технологија и начинима њихове употребе у циљу побољшања ефикасности наставе језика. Оспособљавање студената за самостално осмишљавање и креирање различитих типова вежби и задатака погодних за уношење у рачунарске апликације и софтвере,

Исход предмета: Студенти (будући предметни професори) стварају свест о потреби сталног усавршавања компетенција дигиталне писмености, односно учења кроз цео живот. Поред тога се оспособљавају за алгоритамско размишљање путем израде задатака погодних за представљање на интерактивној табли и у рачунарској учионици.

Садржај предмета

Теоријска настава: Школа 21. века. Учење у ИКТ средини. Ергономијски аспекти израде физичке средине за учење. Информатичка инфраструктура (мултимедијални услови, видео бим, интерактивна табла, умрежена рачунарска учионица, тач-скрин монитори, таблети итд.). Дигитална педагогија. Појам дигитализације података. Однос аналогних и дигиталних података и њихових носилаца. Појам дигиталног градива. Дидактички софтвери и њихове врсте. Базе података градива. Методе (групне методе, онлајн комуникација, подржавање индивидуалног учења, технике предавања, веб-заједнице итд.). Аспекти вредновања знања и постигнућа (тестирање путем рачунара, онлајн тестови итд.). Могућности примене дигиталних метода у изради задатака и тестова у настави (матерњег) језика. Проблемски приступ осмишљавању и креирању појединих врста језичких вежби и задатака. Алгоритамско размишљање као помоћно средство у изради језичких задатака и вежби, погодних за уношење у одговарајуће апликације и софтвере. Принципи израде презентација. Анализа типских задатака на свим језичким нивоима. Креирање сопствених задатака различитих типова. Проучавање конкретних педагошко-методичких сајтова са интерактивним језичким софтверима. Израда портфолија задатака и презентација.

Литература

Benedek András (szerk.): *Digitális pedagógia – tanulás IKT környezetben*. Bp: Typotex. 2008

B. Nagy Ágnes–Szépe György (szerk.): *Anyanyelvi nevelési tanulmányok I*. Pécs: 2005

Kárpáti Andrea (szerk.): *Oktatás és informatika*. Pécs: Iskolakultúra. 2004/12.

Kárpáti et al. (szerk.): *A 21. század iskolája*. Bp: Nemzeti Tankönyvkiadó – Microsoft. 2008

Светска драма у настави

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: ОАС

Циљ предмета: Оспособити студента да препозна тематско-мотивска, жанровско-поетичка тежишта у историји светске драме од реализма до данас, да се упозна са тенденцијама модерне драме, посебно са поетиком апсурдне драме.

Исход предмета: Оспособљеност студента да препозна тематско-мотивска, жанровско-поетичка тежишта у историји светске драме од реализма до данас, да зна тенденције модерне драме, посебно поетику апсурдне драме.

Садржај предмета

Теоријска настава: Увод у историју модерне драме. Хенрик Ибзен (Нора). Руски реализам, Гогољ (Ревизор), руско позориште: Станиславски. Чехов (Вишњик, Три сестре). Футуризам (Маринети, Мајаковски), експресионизам, дадаизам, надреализам. Пирандело (Шест лица траже писца), Антонен Арто. Политичко и епско позориште, Брехт (Мајка Храброст). Модерна драма, ново позориште. Гротовски. Питер Брук. Диренмат (Физичари), Милер (Смрт трговачког путника), Т. Вилијемс (Мачка на усијаном лименом крову), Сартр (Иза затворених врата), Жан Жене (Слушкиње), Јонеско (Ђелава певачица, Столице), Бекет (Чекајућуи Годоа, Крај партије), Питер Вајс (Мара/Сад), Славомир Мрожек (Танго), Олби (Ко се боји Вирджиније Вулф), Херолд Пинтер (Настојник), Том Стопард (Розенкранц и Гилденстерн су мртви).

Практична настава: Реферати, презентације, есеји

Литература

A modern színház születése. (Szerk. P. Müller Péter) Bp. 2004.

Artaud, Antonin: *A könyörtelen színház.* Bp., 1985.

Barba, Eugenio: *Papírkenu. Bevezetés a színházi antropológiába.* Bp., 2001.

Bentley, Eric: *A dráma élete.* Bp., 2005.

Esslin, Martin: *Az abszurd dráma elmélete.* Bp., 1967.

Fischer-Lichte, Erika: *A performativitás esztétikája.* Bp., 2009.

Grotowski, Jerzy: *Színház és rituálé.* Pozsony, 1999.

Jouvet, Louis: *A testét veszített színész.* Bp., 2005.

Kovács-Orbán-Kasznár: *Látás, tekintet, pillantás. A megfigyelő lehetőségei.* Budapest-Pécs, 2009.

Măniuțiu, Mihai: *Aktus és utánzás.* Kolozsvár, 2006.

Mestyán Ádám–Horváth Eszter szerk.: *Látvány/színház. Performativitás, műfaj, test.* Bp., 2006.

P. Müller Péter: *Test és teatralitás.* Bp., 2009.

Szondi, Peter: *A modern dráma elmélete.* Bp., 2002.

Zinder, David: *Test, hang, képzelet. Színészképzési módszer.* Kolozsvár, 2009.

Процеси анализе дијахроних текстова

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: --

Циљ предмета

Упознавање са различитим типовима писаних споменика. Примена технике комплексне анализе одређеног корпуса. Повезивање са другим научним дисциплинама.

Исход предмета

Усвајање методологије дијахроног језичког истраживања. Комплексна анализа конкретног писаног споменика.

Садржај предмета

Теоријска настава

Комплексна анализа раних краћих текстова – повезаност са историјским истраживањима. Топоними и лична имена – Tihanyi Apátság Alapítólevele, Lázár-térkép. Кодекси: паралелна анализа текста (Szent Brigitta imák), културно-историјска позадина кодекса. Референцијална истраживања (Margit-legendája). Дијахрона стилистика – употреба метафора и компарације у текстовима (Soproni Virágének). Однос приповедача у епској песми „Szabács Viadala”. Етнолошке повезаности са европским аналогијама (Bagonyai Ráolvasások). Дописивање – међусобни однос са историјском и друштвеном стварношћу (Telegdy Pál levele). Истакнути преводиоци Библије. Формирање стручног језика. Последице настанка штампања књиге. Народно сујеверје и свесни стручни став у књизи „Pozsoni kert”.

Практична настава: Филолошка и лингвистичка анализа старих текстова, транскрипција репрезентативних текстова.

Литература

A. Molnár Ferenc: *A legkorábbi magyar szövegmélekek*. BTK, Debrecen, 2005.

Benkő Loránd: *Az Árpád-kor magyar nyelvű szövegmélekei*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1980.

Dömötör Adrienne: *Régi magyar nyelvemlékek*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006.

Fóris Ágota: *Kutatásról nyelvészeknek*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008.

„Látjátok feleim...” Magyar nyelvemlékek. OSZK, Budapest, 2009.

Mészöly Gedeon: *Ómagyar szövegek nyelvtörténeti magyarázatokkal*. Budapest, 1956.

Molnár-Simon: *Magyar nyelvemlékek*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1990.

Правци лингвистике и теорије језика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: нема

Циљ предмета

је преглед праваца и теорија у лингвистици 20. века и приказивање промена мисли о језику и о опису језика.

Исход предмета

Студенти стекну знање о променама и о непрекидном развоју лингвистике, о променама схватања у теоријама 20. века и о савременим научним захтевима у лингвистици. Сичу способност анализе и синтезе и праћења новина у лингвистици као и способност примене нових теоријских знања.

Садржај предмета

Теоријска настава: Парадигме лингвистике у 20. веку. Теорија F. Saussurea. Теоријске и методичке основе структурализма. Прашки лингвистички кружок. Глосематика. Америчка дескриптивна лингвистика. Формалне граматике и методи дескриптивне лингвистике. Модели генеративне граматике. Теорија РР, Миниламистички Програм. Лексикалистичке теорије (функционална граматика, лексичка функционална граматика, ХПСГ. Савремена лингвистика: когнитивна лингвистика.

Практична настава: Читање и тумачење текстова теоретичара. Анализа реченица – генеративни приступ.

Литература

Chomsky, Noam (1985): *Generatív grammatika*, Budapest, Európa Könyvkiadó

Kálmán László–Trón V.–Varasdy Károly (2002): *Lexikalista elméletek a nyelvészetben*. Bp., Tinta

Kertész András–Pelyvás Péter (2005): *Tanulmányok a kognitív szemantika köréből*. ÁNYT.

XXI. Budapest, Akadémiai Kiadó

Kiefer Ferenc (főszerk., 1992): *Strukturális magyar nyelvtan 1. Mondattan*. Budapest, Akadémiai

Kövecses Zoltán–Benczes Réka (2010): *Kognitív nyelvészet*. Budapest, Akadémiai Kiadó

É. Kiss Katalin–Kiefer Ferenc–Siptár Péter (1998): *Új magyar nyelvtan*. Budapest, Osiris

Máté Jakab (1998): *A 20. századi nyelvtudomány történetének főbb elméletei és irányzatai*. Bp.

Saussure, Ferdinand de (1967, 1997): *Bevezetés az általános nyelvészetbe*. Budapest, Gondolat

Методичка пракса

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: -

Циљ предмета: Упознавање студената са структуром активности одређене школе, преглед и анализа школске документације, наставних програма, оперативних планова предмета. Утврђивање структуре радних активности наставника-ментора у току једне наставне седмице, праћење рада стручног актива наставника и других органа школе. Праћење организације и реализације наставног часа, начина реализовања часа наставника-ментора, израда писмене припреме часова.

Исход предмета: Предмет упознаје студенте са различитим методама преношења знања. Кроз посматрање и непосредно учествовање у настави они се упознају са проблемима и могућностима организације наставе.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Хоспитовање и извођење наставе

Картон методичко-дидактичке праксе (са потписом и вредновање наставника-ментора)

Писмено излаганје о хоспитовању: писмене припреме часова, искуства и запажања студената са часова хоспитовања и извођења наставе.

Практична настава: Интерактивне и коперативне технике, пројект метода, портфолио, ИКТ у настави. Вежбе саморазвоја. Стратегије и методе читања. Мерења разумевања прочитаног и вештине писменог изражавања код нас и у иностранству. Разумевање текста – традиционалне и модерне вежбе. Традиционалне и коперативне вежбе за вежбање усменог и писменог изражавања. Састављање и вредновање савременог теста.

Литература

Fenyő D. György szerk: *Hézagpótlás: A kortárs magyar irodalom tanítása*. Budapest, 2010.

Nagy Attila: *Az olvasás esszantárgyi feladat*. Savaria University Press, Szombathely, 2011.

Nagy Czirok Lászlóné–Kárász Péter: *Tudástérképek II*. APC Stúdió, 2012.

Petőfi S. János–Benkes Zs.: *Multimediális szövegek megközelítései*. Pécs, Iskolakultúra, 2002.

Pletl Rita szerk.: *Az anyanyelvoktatás metamorfózisa*. Scientia, Kolozsvár, 2008.

Wolf Emőke: *Hogyan taníts interaktív táblával? Módszergyűjtemény*. Humán Műhely Bt., 2011.

Студијски истраживачки рад

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 12

Услов: –

Циљ предмета

Оспособљавање студента за истраживања у области мађарског језика и лингвистике и писање завршног рада.

Исход предмета

Оспособљеност студента за истраживања у области мађарског језика и лингвистике и писање завршног рада.

Садржај предмета

Студијски истраживачки рад обухвата све облике наставе који су у функцији непосредног оспособљавања студента за истраживање и израду завршног рада. Студент се кроз наставу оспособљава да практично примени методе и технике лингвистичких и филолошких истраживања, у зависности од предмета анализе и врсте истраживања (теоријска истраживања, корпусна истраживања, теренска истраживања, експериментална истраживања). Дефинисање предмета истраживања и у складу с тим избор одговарајуће методе. Дефинисање принципа формирања корпуса и ексцерпције, тј. прикупљања грађе. Прикупљање и коришћење релевантне литературе, дискусија о литератури. Коришћење извора. Теоријски оквир истраживања. Дефинисање структуре рада: Увод, Теоријски део (опис корпуса, осврт на досадашња истраживања дате области, методологија истраживања). Преглед и анализа ексецерпираних грађа, Резултати, Дискусија, Закључак, Библиографија.

Литература

У зависности од теме завршног рада ментор одређује основну литературу. Студент је проширује током студијског истраживачког рада и у договору с ментором укључује у списак литературе.

Број ЕСПБ: 12

Услов: –

Циљеви завршног рада

Оспособљавање за савладавање метода научно-истраживачког рада под менторством, за формирање одговарајућег односа према стручној литератури.

Очекивани исходи

Оспособљеност за научно-истраживачки рад под менторством и одговарајући однос према стручној литератури.

Општи садржаји

Завршни рад предствља истраживачки рад студента под менторством у коме се он упознаје са методологијом истраживања у областима мађарског језика, мађарске књижевности или мађарске културе. **Увод, Теоријски** део, Експериментални део, Резултати, Закључак, Преглед литературе.

Након завршеног рада у одређеном термину приступиће се одбрани завршног рада. Приликом одбране студент треба да докаже своју спретност и самосталност у научно-истраживачком раду и у просуђивању на основу чињеница.

Методе извођења

Прикупљање података везане за тематку која се обрађује, излагање чињеница у писменом и усменом облику, дискусија о теоријским питањима и о могућностима примењивања.

Оцена (максимални број поена 100)

Израда дипломског – мастер рада 60

Одбрана дипломског – мастер рада 40